

Historia Pomnika Ofiar Wojen Światowych w Mędrzechowie

Pomnik został wzniesiony w roku 1936, a idea jego budowy pojawiła się na fali obchodów rocznicy śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Poświęcenie odbyło się w niedzielę 23 sierpnia 1936 r. Pomnik upamiętniał żołnierzy poległych na polu chwały w latach 1914–1920, a wystawiony został staraniem komitetu włościańskiego na czele, którego stał **Stanisław Kochanek**. Nabożeństwo w Mędrzechowskim kościele odprawił **ks. proboszcz Papież**, a poświęcenia pomnika dokonał **ks. dziekan Jakus z Gręboszowa**.

Jak donosił ówczesny „**ilustrowany kurier codzienny**” - po poświęceniu przemówił prezes komitetu włościańskiego - **Stanisław Kochanek**, wieloletni pisarz gminny w Mędrzechowie, członek Polskiego Stronnictwa Ludowego i społecznik.

Właściwie zapomniany obecnie był autorem licznych artykułów prasowych [„Przyjaciel Ludu”, „Piaś” i in.], w których informował czytelników o życiu codziennym mieszkańców Mędrzechowa.

Po uroczystości poświęcenia odbył się w szkole skromny posiłek, w czasie którego przemawiali: **prof. Dubiel z Tarnowa, prof. Stanisław Grabski ze Lwowa i ks. dziekan Jakus**.

Na uroczystość przybyli przedstawiciele władz z **wicestarostą z Dąbrowy mgr Pankiewiczem**, nadto przybyli: były **wicemarszałek Bojko, poseł Bogusz**, dużo inteligencji i przeszło 5000 włościan.

Pomnik był wystawiony kosztem włościan, miał wówczas i ma obecnie kształt obelisku, na którym widnieje krzyż i orzeł polski.

Do tych informacji należy dodać, że postument wykonano w Tarnowie kosztem 1200 zł z kamienia szydłowieckiego w pracowni Antoniego Musiała.

Pierwotnie pomnik upamiętniał ofiary wojen z lat 1914-1920 - o czym świadczy zachowany do dziś napis „**Ku czci poległych na polu chwały w latach 1914-1920 z Gromady Mędrzechów**”. Tablica inskrypcyjna od frontu zawierała nazwiska 3 legionistów oraz nazwiska ofiar wojen z lat 1914-1920. Łącznie 38 nazwisk.

W 1974 roku na tablicy umieszczono także nazwiska ofiar II wojny światowej z lat 1939 - 1945, w tym też roku przeprowadzono remont pomnika.

Wpisując się w obchody 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości chcieliśmy dbając o to miejsce pamięci - podziękować naszym rodakom za bohaterskie życie i krew przelaną za naszą Ojczyznę i przyszłe pokolenia Polaków. Remont Pomnika został w całości sfinansowany z budżetu Gminy Mędrzechów. Koszt przedsięwzięcia to 65 500 zł. Obiekt jest objęty opieką prawną i zgodnie z „*ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*” wszystkie prace musiały być uzgodnione i zatwierdzone przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie Delegatura w Tarnowie. Na całość prac składają się:

- konserwacja i odnowienie pomnika wraz z ogrodzeniem zgodnie z Programem Prac Konserwatorskich wykonanym przez konserwatora dzieł sztuki **mgr Pawła Dziurawca**. Wykonawcą prac konserwatorskich była firma wyłoniona w drodze przetargu: **Art. Renowacja Tadeusz Sokal z Krakowa**.

- wykonano również oświetlenie i wyłożono obejście kostką brukową.

Oświetlenie wykonał **P. Henryk Nadolski** , a kostkę wokół pomnika położył **P.Andrzej Rusek** z Kupienina. .

Prace zostały wykonane zgodnie z umową i odebrane przez komisje z udziałem m.in. przedstawiciela Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Krakowie. Wykonawca udzielił 5 lat gwarancji na wykonane prace.

Ponowne poświęcenie i symboliczne otwarcie odnowionego Pomnika odbyło się w dniu 11 listopada 2018 r. podczas obchodów 100.lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości.

Przebiecia wstęgi dokonali : **P. Izabela Światłowska** z Kupienina - córka Franciszka Białka rozstrzelanego przez Niemców w lesie Buczyna w grudniu 1939 r. **Barbara Pobiegiło** - Przewodnicząca Rady Powiatu Dąbrowskiego i Sekretarz Gminy Mędrzechów , **Krzysztof Korzec** - Wójt Gminy Mędrzechów , **Czesław Szarkowski** - Przewodniczący Rady Gminy Mędrzechów , **Jan Wytrwał** - przedstawiciel młodzieży , Przewodniczący Samorządu Szkolnego Szkoły Podstawowej w Mędrzechowie .

Poświęcenia odnowionego pomnika dokonał Proboszcz Mędrzechowskiej Parafii **Ks. Stanisław Saładyga**.

Poprzedzające ten akt nabożeństwo w parafialnym kościele odprawił Ks. Proboszcz **Stanisław Saładyga** w koncelebrze z **ks. Tomaszem Majchrakiem** - administratorem Parafii Wola Mędrzechowska.

Źródła :

- 1) „Ilustrowany Kurier Codzienny” , z daty , Kraków 26 sierpnia 1936 r. Nr 237
- 2) Krzysztof Struziak; „Mędrzechowskie drogi do wolności”. Pomnik ofiar wojen i walk o granice Rzeczypospolitej [1914-1920, 1939-1945], Mędrzechów 2018 (kps)
- 3) Informacje własne Urzędu Gminy w Mędrzechowie